

УДК 502:796

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТАНОВЛЕННЯ ЕКОТУРИЗМУ ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Дмитро Петришин

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Аналізуючи світовий досвід становлення екологічного туризму, можна виокремити низку проблемних аспектів розвитку цього специфічного виду діяльності і відповідно визначити стратегічні напрями щодо збалансованого розвитку екологічного туризму на рекреаційних територіях України [1].

1. Відсутність стратегічного планування розвитку екологічного туризму:

- фінансування екотуризму за допомогою відповідних фондів та інших джерел, залучених до управління екологічним туризмом;
- формування стратегії розвитку екологічного туризму на засадах збалансованого розвитку у розрізі напрямів державної політики з урахуванням соціо-еколого-економічних чинників впливу [3].

2. Неусвідомлення економічного і соціального ефектів від екотуристичної діяльності:

- реалізація екотуристичних проектів та ініціатив на некомерційних засадах;
- орієнтування та розвиток сфери екологічного туризму в напрямі збалансування інтересів із суміжними галузями (видобуток корисних копалин, лісозаготівля, сільське господарство тощо).

3. Відсутність інструментів, що гарантують участь місцевих жителів в управлінні розвитком екологічного туризму:

- розроблення та удосконалення інструментарію забезпечення управлінської діяльності на основі врахування участі в ній населення, яке проживає на території надання екотуристичних послуг, дотримуючись принципів підвищення рівня життя;
- забезпечення низки робочих місць та удосконалення інфраструктурної складової частини [2].

4. Недосконалість систем сертифікації і контролю якості екотуристичних послуг:

- формування ефективної системи стандартизації та сертифікації у сфері надання екотуристичних послуг на основі врахування національних особливостей соціально-економічного розвитку регіонів;

- удосконалення, систематизація екотуристичних послуг та імплементація світових норм та критеріїв до вітчизняних у сфері їх надання для усунення невідповідностей і дезінформованості споживачів [4].

5. Негативний екодеструктивний вплив туристичної діяльності на екосистеми [3]:

- раціональне планування та управління екотуристичною діяльністю;
- регулювання екотуристичної діяльності з огляду на фінансовий та інфраструктурний інструментарій;
- формування та розвиток екологічно безпечної транспортної мережі;
- удосконалення механізмів стимулювання природоохоронної діяльності.

6. Недостатній розвиток інформаційного середовища:

- формування та розвиток системи інформаційного забезпечення з питань фінансування, організації та управління у сфері надання екотуристичних послуг [4].

У будь-якій частині світу та на будь-якому континенті екологічний туризм є невід'ємною частиною збалансованого розвитку територій і ефективним інструментом державної політики у сфері рекреації, засобом економічного розвитку як регіонів, так і країн.

Основними регіонами, що історично формують попит на екологічний туризм, є країни з високим рівнем життя населення – Північна Америка та Західна Європа. Пропозицію у сфері екологічного туризму формують країни з низьким рівнем технологічного розвитку, що сприяло збереженню навколишнього природного середовища. До таких належать країни Африки, Азії, Австралії та Південної Америки.

Погіршення глобальної екологічної ситуації привертає дедалі більше уваги до необхідності охороняти навколишнє природне середовище, що водночас збільшує попит на екологічний туризм та введення його положень до стратегічних програм розвитку як окремих регіонів, так і країн. В Україні, де значні обсяги природних територій, слід розробити відповідну нормативно-правову базу, яка забезпечить розвиток вітчизняного екологічного туризму.

З огляду на ці та інші недоліки у вітчизняній туристичній сфері, які стримують розвиток екологічного туризму в Україні, дослідження в цьому напрямі дадуть змогу повністю розкрити його еколого-економічний потенціал для використання у розвитку вітчизняної економіки.

Список використаних джерел

1. Гальків Л. І. Стан та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні / Л. І. Гальків, О. В. Килин, Н. М. Стручок // Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2015. – Т. 20, вип. 3. – С. 189–193.

2. Добрянська І. В. Екотуризм як екологічно значущий напрямок діяльності [Електронний ресурс] / І. В. Добрянська. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.

3. Bansal S. Ecotourism for Community Development: A Stakeholder's Perspective in Great Himalayan National Park / Bansal S., Kumar J. // *International Journal of Social Ecology and Sustainable Development*, 2017. – № 2(2). – P. 31–40.

4. Buckley R. Tourism and Environment / Buckley R. // *Annual Review of Environment and Resources*, 2016. – Vol. 36. – P. 397–416.